

Protokół
z posiedzenia plenarnego Rady Dialogu Społecznego
w dniu 25 stycznia 2019 r., godz. 12.00

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”
ul. Bolesława Limanowskiego 23, 02-943 Warszawa

Spotkaniu Pani Dorota Gardias
przewodniczyła: Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego
Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych

W obradach uczestniczyli: Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego: Jan Guz, Przewodniczący OPZZ; Henryka Bochniarz, Prezydent Konfederacji Lewiatan; Jan Gogolewski, Prezes Związku Rzemiosła Polskiego; Andrzej Malinowski, Prezydent Pracodawców RP; Wojciech Warski, Wiceprezes BCC; Piotr Duda, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”; Cezary Kaźmierczak, Prezes ZPP oraz przedstawiciele Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego.

Strona rządowa była reprezentowana przez: Wiceprzewodniczącą Rady Dialogu Społecznego Elżbietę Rafalską, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Annę Zalewską, Minister Edukacji Narodowej; Łukasza Szumowskiego, Ministra Zdrowia; Krzysztofa Tchórzewskiego, Ministra Energii; Jerzego Kwiecińskiego Ministra Inwestycji i Rozwoju; Stanisława Szweda, Sekretarza Stanu w MRPiPS; Tomasza Robaczyńskiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów oraz Leszka Skibę, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów.

Oprócz statutowych członków Rady Dialogu Społecznego w spotkaniu wzięli udział:

Przyjęto następujący porządek posiedzenia plenarnego:

1. Głosowanie projektu Uchwały nr 32 Rady Dialogu Społecznego w sprawie zatwierdzenia programu prac Rady na 2019 r.
2. Głosowanie projektu Uchwały nr 68 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie wyłączenia z minimalnego wynagrodzenia za pracę dodatku stażowego.
3. Głosowanie projektu Uchwały nr 69 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie realizacji inwestycji o długim okresie wykonania wynikających ze wzrostu kosztów wyrobów budowlanych i dostaw tych wyrobów.
4. Głosowanie projektu Uchwały nr 70 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie problemów przedsiębiorstw działających w branży budownictwa infrastrukturalnego.
5. Ocena funkcjonowania ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.
6. Sprawy bieżące.

Pani Dorota Gardias, Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego serdecznie przywitała przedstawicieli strony związkowej, strony pracodawców, strony rządowej, przedstawicieli Prezydenta RP, Państwowej Inspekcji Pracy, Narodowego Banku Polskiego, Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego oraz ekspertów oraz organizację Przedsiębiorców i Pracodawców, która została powołana przez Prezydenta RP jako piąta organizacja po stronie pracodawców w Radzie Dialogu Społecznego. Następnie poinformowała zebranych, iż został spełniony wymóg kworum do głosowania nad Uchwałami oraz przedstawiła po krótko procedury głosowania.

Ad.1

Pan Roman Michalski, Forum Związków Zawodowych, Sekretarz Prezydium RDS wyjaśnił, iż zgodnie z wymogami ustawowymi Rada Dialogu Społecznego do 20 lutego powinna przyjąć program prac Rady. Poszczególne organizacje zgłaszały propozycje dotyczące planu prac Rady na rok 2019, które przedyskutowano na etapie Sekretarzy. Następnie Prezydium zdecydowało o przyjęciu i rekomendowaniu Radzie tych propozycji.

Głosowanie nad projektem Uchwały nr 32 Rady Dialogu Społecznego w sprawie zatwierdzenia programu prac Rady na 2019 r.

Przebieg głosowania:

	Liczba osób uprawnionych do głosowania w dn. 25.01.2019 r.	Głosy „za”	Głosy „przeciw”	Głosy „wstrzymujące się”
Strona rządowa	5	5		
Strona pracowników	18	18		
Strona pracodawców	19	19		

Uchwała nr 32 została przyjęta jednomyślnie.

Ad.2

Pan Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność”, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych przywitał zebranych na posiedzeniu. Powiedział, iż do Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych wpłynął rządowy projekt zmiany ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Dodał, że projekt zakłada wyłączenie dodatku stażowego z podstawy wymiaru wynagrodzenia minimalnego za pracę. Utrzymywanie tego dodatku powodowało, że osobom o dłuższym stażu dodatek zastępował tzw. dodatek wyrównawczy jeżeli jego wynagrodzenie łączne nie było wyższe od minimalnego. Następstwem było wyraźne spłaszczenie rozpiętości wynagrodzeń pomiędzy osobami o długim stażu pracy, a nowo zatrudnionymi pracownikami. Dodatek występuje przede wszystkim w państwowej sferze budżetowej – łącznie jest to około 50 tys. osób. Zgodnie z przekazaną informacją łączny koszt wyłączenia tego dodatku wyniósłby ok. 170 mln złotych. Podsumowując powiedział, że w wyniku merytorycznej dyskusji Zespół uznał, że takie rozwiązanie należy poprzeć oraz dokonać rzetelnego przeglądu wszystkich składników, które są ujęte w statystyce Gusowskiej jako dodatki, w tym dodatek za pracę w warunkach niebezpiecznych lub szkodliwych oraz dodatki w naturze. Następnie w imieniu członków Zespołu zarekomendował przyjęcie stanowiska.

Głosowanie nad projektem Uchwały nr 68 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie wyłączenia z minimalnego wynagrodzenia za pracę dodatku stażowego.

Przebieg głosowania:

	Liczba osób uprawnionych do głosowania w dn. 25.01.2019 r.	Głosy „za”	Głosy „przeciw”	Głosy „wstrzymujące się”
Strona pracowników	18	18		
Strona pracodawców	19	19		

Uchwała nr 68 została przyjęta jednomyślnie.

Ad.3

Pan Łukasz Bernatowicz, Business Centre Club, Członek Doraźnego Zespołu problemowego ds. zamówień publicznych w imieniu Doraźnego Zespołu ds. zamówień publicznych zarekomendował Uchwałę w sprawie realizacji inwestycji o długim okresie wykonania wynikających ze wzrostu kosztów wyrobów budowlanych i dostaw tych wyrobów. Stwierdził, iż obecnie na rynku zamówień publicznych jest wiele problemów związanych ze wzrostem kosztów wykonania tychże zamówień. Zdarza się, że nikt nie przystępuje do przetargów rozpisanych przez zamawiającego ze względu na to, że wyceny są nierealistyczne. Wykonawcy obawiają się przystąpienia i składania ofert w takich przetargach wiedząc, że zrealizowanie zamówienia w oparciu o taki kosztorys nie będzie możliwe. Dodał, że wykonawcy rezygnują z już wykonywanych kontraktów woląc zapłacić kary umowne niż ryzykować wykonanie zamówienia z dużą stratą. W związku z tym mając na uwadze, że toczą się prace nad nowelizacją ustawy o zamówieniach publicznych partnerzy społeczni Zespołu uważają za konieczne wprowadzenie zapisu, który umożliwiłby waloryzowanie kontraktów w trakcie realizacji, a nie tylko tych planowanych. Dodał, że strony nie były w stanie przewidzieć tak dużego wzrostu cen surowców, maszyn i materiałów, a także 30% wzrostu kosztów pracy.

Głosowanie nad projektem Uchwały nr 69 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie realizacji inwestycji o długim okresie wykonania wynikających ze wzrostu kosztów wyrobów budowlanych i dostaw tych wyrobów.

Przebieg głosowania:

	Liczba osób uprawnionych do głosowania w dn. 25.01.2019 r.	Głosy „za”	Głosy „przeciw”	Głosy „wstrzymujące się”
Strona pracowników	18	18		
Strona pracodawców	19	19		

Uchwała nr 69 została przyjęta jednomyślnie.

Ad.4

Pan Arkadiusz Pączka, Pracodawcy RP, Sekretarz Prezydium RDS w imieniu Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy zarekomendował przyjęcie Uchwały w sprawie problemów przedsiębiorstw działających w branży budownictwa infrastrukturalnego. Stwierdził, że tematyka Uchwały nr 70 w pewnym stopniu odpowiada tematyce Uchwały nr 69. Natomiast jej treść dotyczy również waloryzacji kontraktów podpisanych od 1 stycznia 2016r., które w dużym stopniu implikują aktualne problemy na rynku. Ponadto przedmiotowa Uchwała odnosi się także do problemów związanych z kwestią polityki rynku pracy, niedoborów pracowniczych, a także potrzeby opracowania przez Prezesa GUS nowych wskaźników odzwierciedlających realne trendy cenowe w branży budowlanej. W porównaniu do Uchwały nr 69, Uchwała nr 70 posiada szerszy zakres i porusza nie tylko problemy związane z waloryzacją kontraktów, ale i uwzględnia całość sytuacji branży infrastruktury.

Pan Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność”, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych zauważył, że Pan Łukasz Bernatowicz z BCC referujący Uchwałę nr 69 powiedział, że dotyczy ona również kontraktów w toku. Z tego wynika, że obejmuje także te kontrakty, które zostały podpisane po 1 stycznia 2016 r. Dlatego można stwierdzić, że obie Uchwały mają ten sam zakres problemowy. Dodał, że NSZZ „Solidarność” ma szereg wątpliwości co do zasadności przyjęcia tej Uchwały nr 70. Następnie zapytał Przewodniczącą o możliwość przeprowadzenia dyskusji w tej sprawie.

Pani Dorota Gardias, Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego stwierdziła, iż dyskusja w tym zakresie odbyła się już na posiedzeniu Prezydium RDS.

Pan Arkadiusz Pączka, Pracodawcy RP, Sekretarz Prezydium RDS zauważył, że Uchwała przeszła etap dyskusji proceduralnej na Prezydium. Zostało przegłosowane skierowanie Uchwały do głosowania na posiedzeniu plenarnym RDS.

Pan Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność”, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych stwierdził, że Prezydium nie zastępuje posiedzenia plenarnego Rady Dialogu Społecznego gdzie toczy się dialog pomiędzy stronami. Następnie zwrócił się o wyjaśnienie na czym polega rozbieżność pomiędzy zreferowanymi Uchwałami.

Pan Arkadiusz Pączka, Pracodawcy RP, Sekretarz Prezydium RDS zauważył, że przedstawiciel NSZZ „Solidarność” na doraźnym Zespole problemowym ds. zamówień publicznych głosował za przyjęciem Uchwały, natomiast na Zespole polityki gospodarczej przeciwko przyjęciu. Stąd wniosek, że w ocenie NSZZ „Solidarność” te Uchwały nie są takie same. Podkreślił, że Uchwała nr 70 odnosi się do problemów branżowych w kontekście zarówno kwestii związanych z waloryzacją, oferty jaką przedstawiło PLK i GDDKiA w tym segmencie, polityki rynku pracy, ale także kwestii związanych ze wskaźnikami GUSowskimi. Dodał, że przedmiotem dyskusji Prezydium było opracowanie wspólnej treści Uchwały obu połączonych Zespołów, jednak ostatecznie zdecydowano o skierowaniu pod głosowanie dwóch osobnych projektów.

Pan Jarosław Lange, NSZZ „Solidarność”, członek Zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy powiedział, że obie Uchwały dotyczą tej samej problematyki. W ocenie NSZZ „Solidarność” nie ma wątpliwości, że waloryzacja kosztów związanych z ustawą o przetargach musi nastąpić w sytuacji gdy kontrakty są długoterminowe. Natomiast kwestią dyskusyjną są różnice odnoszące się do treści związanych ze wskaźnikami Gusowskimi i waloryzacją wynikającą z ustawy o zamówieniach publicznych. Dodał, że te same podmioty, które tworzą zarówno jeden jak i drugi zespół nie powinny mówić różnym zdaniem o tych samych sprawach w dwóch odmiennych stanowiskach.

Pan Zbigniew Żurek, Business Centre Club, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego zaapelował do zebranych o przegłosowanie Uchwały nr 70.

Pan Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność”, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych zauważył, że pomimo rozbieżności oba stanowiska uzyskały poparcie organizacji. Dodał, że różnice pomiędzy stanowiskami dotyczą kwestii merytorycznych, w tym podejścia do zarządzania ryzykiem biznesowym. W pierwszym stanowisku w przypadku realizacji zamówień ryzyko biznesowe jest dzielone pomiędzy wykonawcę i interes publiczny. Ponadto przewiduje się pewne

zabezpieczenia takie jak możliwość waloryzacji, również w sytuacji gdy koszty zaopatrzeniowe spadają. Natomiast w drugim stanowisku odpowiedzialność jest przerzucona wyłącznie na interes publiczny. Stąd obawa czy zastosowanie automatycznej waloryzacji kontraktów nie wpłynie negatywnie na powściągliwość zamawiającego przy podejmowaniu decyzji o prowadzeniu inwestycji infrastrukturalnej. Dodał, że w stanowisku brak mowy o potrzebie szczególnego zabezpieczenia dla osób zatrudnionych przy wykonywaniu tych inwestycji infrastrukturalnych.

Głosowanie nad projektem Uchwały nr 70 strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego w sprawie problemów przedsiębiorstw działających w branży budownictwa infrastrukturalnego.

Przebieg głosowania:

	Liczba osób uprawnionych do głosowania w dn. 25.01.2019 r.	Głosy „za”	Głosy „przeciw”	Głosy „wstrzymujące się”
Strona pracowników	18	11	7	
Strona pracodawców	19	19		

Uchwała nr 70 została przyjęta większością głosów.

Ad.5

Pani Dorota Gardias, Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego powiedziała, że dzisiejsze posiedzenie plenarne zostanie poświęcone dyskusji nad stanem polskiego dialogu społecznego, w tym obecnej kondycji i jakości pracy Rady Dialogu Społecznego. Przewodnicząca poinformowała, iż na jej wniosek Biuro Rady Dialogu Społecznego przygotowało raport o stanie dialogu za lata 2016-2018. Dokument został przekazany członkom Prezydium RDS, Premierowi RP Panu Mateuszowi Morawieckiemu i Prezydentowi RP Panu Andrzejowi Dudzie. Zaznaczyła, że Rada Dialogu Społecznego jest instytucją, która ma doradzać, wspierać i pomagać rozwiązywać kluczowe problemy z jakością konsultacji. Stwierdziła, że Rada jest w procesie konsultacji omijana. Wiele istotnych projektów społeczno-gospodarczych jest procedowanych w trybie poselskim, który nie jest objęty obowiązkiem konsultacji w Radzie. Ponadto wiele projektów zostaje przekazanych już po pierwszym czytaniu w Sejmie. W związku z tym nie mogą być omawiane w ramach Rady.

Dodała, że słaba jest efektywność Rady w zakresie możliwości negocjacyjnych ze stroną rządową. Podkreśliła, że zarówno jako Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego jak i Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych uważa, że należy wprowadzić następujące zmiany: w pierwszej kolejności powinna nastąpić zmiana regulaminu sejmu, tak aby projekty poselskie, które dotyczą spraw społeczno-gospodarczych trafiały do konsultacji w Radzie Dialogu Społecznego. Wyraziła także nadzieję na szybkie rozpoczęcie prac nad nowelizacją ustawy o Radzie. Dodała, że obecna ustawa w bardzo duży sposób ogranicza pracę i działalność Rady, m.in. przez brak obowiązku posiadania prerogatyw negocjacyjnych po stronie rządowej. Dodała, że mając na uwadze ostatnie wydarzenia apeluje o bardzo wyważoną, merytoryczną, obiektywną dyskusję wszystkich stron. Podkreśliła, iż Rada Dialogu Społecznego jest dzisiaj jedną z niewielu przestrzeni wolnych od bezproduktywnej, hamującej rozwój politycznej polaryzacji.

Pani Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wiceprzewodnicząca Rady Dialogu Społecznego odniosła się do oceny funkcjonowania ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Rada Dialogu Społecznego zastąpiła w 2015 r. Trójstronną Komisję ds. Społeczno-Gospodarczych, a podstawą jej działania jest przygotowana przez partnerów społecznych ustawa, która została wypracowana w konsensusie ze stroną rządową. Do nowości należy rotacyjna zmiana przewodnictwa, która wzmacnia pozycję strony społecznej i daje większą szansę na realizację postulatów. Powiedziała, iż przez okres trzech lat do Rady skierowano ponad 1700 projektów, w tym 1300 projektów rządowych. Ustawa nadała Radzie szerokie kompetencje szczególnie w zakresie opiniowania aktów prawnych i umożliwiła partnerom społecznym wywieranie realnego wpływu na zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze. Potwierdziła, że są przypadki nieprzekazania Radzie w odpowiednim terminie projektów ustaw. Dodała, że nie jest to wyraz złej woli ze strony rządu czy resortów, a bardziej konieczność pilnego procedowania co powoduje, że konsultacje ulegają skróceniu. Zaznaczyła, że w ogólnej liczbie projektów kierowanych do Rady Dialogu Społecznego są to sytuacje nie tak częste jak na to wskazują partnerzy społeczni. Nie jest prawdą, że 59 % wszystkich projektów skierowano do zaopiniowania przez stronę społeczną Rady z naruszeniem zasad konsultacji. Przypomniała o ważnych kompromisach, które udało się osiągnąć jak np. syndrom pierwszej dniówki, wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej, prace nad nową ustawą prawo zamówień publicznych oraz Uchwałą dotyczącą wyłączenia dodatku stażowego z podstawy minimalnego wynagrodzenia. Warto też zwrócić uwagę, że w ustawie o RDS przyznano partnerom społecznym nie tylko prawo opiniowania projektów aktów prawnych, ale też

możliwość przygotowania własnych projektów założeń ustaw czy innych aktów prawnych, przeprowadzenia wysłuchania publicznego, wystąpienia ze wspólnym wnioskiem o wydanie lub zmianę ustawy, wystąpienia Przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego. Dodała, że w dotychczasowej działalności RDS partnerzy jeden raz skorzystali z możliwości przygotowania projektu nowelizacji ustawy. Dotyczyło to promowania mediacji w sporach ze stosunku pracy. Raz też wystąpili ze wspólnym zapytaniem do właściwego Ministra w zakresie spraw należących do właściwości Rady. Było to zapytanie do Ministra Zdrowia w sprawie finansowania zaległości w stosunku do dostawców usług i towarów. Często podnoszonym zarzutem jest dysproporcja pomiędzy liczbą uchwał podejmowanych przez RDS, a liczbą uchwał strony społecznej Rady. Wyjaśniła, że większość uchwał strony społecznej jest odpowiedzią na projekty aktów prawnych kierowanych do Rady Dialogu Społecznego przez rząd. Trudno oczekiwać, żeby strona rządowa Rady przyjmowała uchwały będące recenzją własnych działań. Do chwili obecnej przyjęto 31 uchwał RDS i 66 uchwał strony pracowników i strony pracodawców. Zwróciła uwagę także na powtarzający się zarzut braku negocjacji nawet w ramach Rady Dialogu Społecznego wynikający również z faktu, iż od wielu lat jest brak porozumienia po stronie społecznej. Dodała, że brak takiego uzgodnienia powoduje automatycznie brak możliwości rozpoczęcia dalszych negocjacji ze stroną rządową. Zwróciła uwagę m.in. na uzgodnienia dotyczące wysokości średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej, wysokości minimalnego wynagrodzenia oraz zwiększenia waloryzacji emerytur i rent. Za przykład dobrej współpracy wskazała sposób przeprowadzenia nowelizacji ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Dodała, że udało się rozwiązać problem finansowania Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego. Od 2018 roku nastąpiło prawie trzykrotne zwiększenie środków przeznaczonych na funkcjonowanie WRDS-ów. Ponadto skutecznie znowelizowano ustawę o związkach zawodowych realizując wieloletni postulat przekazania dotacji ze środków budżetu państwa na pokrycie kosztów składek członkowskich w organizacjach międzynarodowych. Dodała, że oceniając funkcjonowanie ustawy należy też ocenić funkcjonowanie samej Rady. Podkreśliła ważną rolę Zespołów problemowych, na forum których prowadzona jest ciężka praca merytoryczna i wypracowywane są stanowiska. Następnie odniosła się do słów Przewodniczącej Doroty Gardias dotyczących braku wymaganej reprezentacji strony rządowej na posiedzeniach Rady. Zapewniła, że strona rządowa chce dopełnić absolutnie wszelkiej staranności i uczestniczyć w pracach toczących się w ramach Rady. Kończąc stwierdziła, że jakość dialogu społecznego zależy naprawdę od nas wszystkich. Szukanie kompromisów dla rozwiązywania trudnych problemów społecznych

nie jest łatwą drogą, ale ta wola współpracy musi być po stronie wszystkich. Strona rządowa tą wolę współpracy zawsze deklarowała i w dalszym ciągu podtrzymuje.

Pan Jan Buczek, Pracodawcy RP stwierdził, że funkcjonowanie Rady Dialogu Społecznego umożliwia konsultowanie rządowych planów i wypracowanie nowych aktów prawnych przy udziale strony społecznej. Jednak wiele nowych projektów istotnych z punktu widzenia strony społecznej jest procedowanych ścieżką poselską i nie ma dla takich projektów obowiązku konsultacji z Radą Dialogu Społecznego. Według przygotowanej przez Pracodawców RP analizy standardów procesu legislacyjnego w 1 roku funkcjonowania obecnego rządu 40% projektów nosiło znamiona nierzetelnych konsultacji, a w 2 roku było to już 50%. Wskazał m.in. na opracowanie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Pomimo, że skutki przede wszystkim dotyczą pracodawców, projekt nie został z nimi skonsultowany. Naruszenie zasad prowadzenia konsultacji dotyczy również kwestii podwyżki energii elektrycznej, transportu towarów wrażliwych tzw. ustawy SENT czy też ustawy o transporcie drogowym towarów. Dodał, że w wielu przypadkach proces legislacyjny powinien ulec wydłużeniu. Podkreślił, iż z punktu widzenia przedstawicieli gospodarki najważniejsza jest stabilność prawa. Pracodawcy powinni mieć czas na odpowiednie przygotowanie się do wprowadzanych zmian i wypracowanie strategii działania.

Pan Jan Guz, Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego powiedział, że dialog społeczny oraz realizacja ustawy o Radzie Dialogu Społecznego powinny odbywać się w duchu poszanowania wszystkich partnerów społecznych. Dialog społeczny powinien służyć rozwiązywaniu nabrzmiałych problemów społecznych, wdrażaniu kultury korporacyjnej i być przykładem metody skutecznego porozumiewania się ponad podziałami. Dialog społeczny powinien być także traktowany jako element praw obywatelskich i demokratycznych wynikających z realizacji Konstytucji RP. Dodał, że związki zawodowe jako uczestnik dialogu społecznego chcą wspierać rząd i przedsiębiorców w rozwiązywaniu problemów, jednak wpływ partnerów społecznych na jakość wypracowanych rozwiązań często jest marginalizowany. OPZZ jest zaniepokojone, iż od 21 września ub. r. nie udało się zorganizować posiedzenia plenarnego Rady oraz faktem lekceważenia partnerów społecznych w równym dostępie do wiedzy i uczestniczenia w stanowieniu prawa. Podkreślił, że strona rządowa nie bierze pod uwagę stanowisk wypracowanych przez Radę i jej Zespoły problemowe, ani nie uczestniczy w posiedzeniach z odpowiednim mandatem negocjacyjnym. Nagminne jest także przekraczanie terminów konsultacji, a wiele aktów prawnych w ogóle

nie zostaje skierowanych do zaopiniowania jak np. rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług. Według raportu Biura RDS 128 na 336 projektów było przekazanych do zaopiniowania z terminem konsultacji poniżej 21 dni. Podkreślił, że niedopuszczalne jest kierowanie projektu ustawy o budżecie na 2019 rok pod obrady Rady Ministrów przed upływem terminów wynikających z trybu konsultacji. Dodał, że Ministerstwo Finansów nie odnosi się do dyskusji prowadzonych w ramach RDS. Brak jest stanowiska resortu w zakresie tzw. kilometrówki, kwoty wolnej od podatku czy kosztów uzyskania przychodu. Zaznaczył, że partnerzy społeczni są pełnoprawnymi uczestnikami dialogu społecznego i powinni posiadać jednakową wiedzę, możliwość konsultowania i podejmowania decyzji. Dodał, że ważne jest by dotrzeć do społeczeństwa z informacją na temat dialogu społecznego i działalności Rady. Podsumowując stwierdzić, że priorytetem strony społecznej jest uczestnictwo w stanowieniu prawa, a nie występowanie przeciwko działaniom rządu.

Pan Jacek Męcina, Konfederacja Lewiatan powiedział, że dyskusja o kondycji dialogu społecznego w Polsce stale powraca. Pomimo zmian nadal istnieje problem z poważnym traktowaniem partnerów społecznych przez stronę rządową. Stąd opinie, iż dialog społeczny nie jest efektywny i grozi mu pewna fasadowość. Następnie odniósł się do oceny funkcjonowania ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Pozytywnie ocenił zasadę rotacyjnego przewodnictwa w Radzie. Dodał, że nastąpiło wzmocnienie dialogu autonomicznego, a partnerzy społeczni zyskali nowe uprawnienia. Ponadto Rada wykazuje większe otwarcie na media, udaje się też znacznie skuteczniej powoływać Zespoły branżowe. Stwierdził, że ustawa jest lepsza od poprzedniej, ale nadal nie rozwiązuje dotychczasowych problemów. Partnerzy społeczni w dalszym ciągu nie są traktowani po partnersku przez większość rządową, słaba jest też frekwencja przedstawicieli rządu z poszczególnych resortów na posiedzeniach Rady. Dodał, że konieczne są zmiany, które nałożą obowiązek konsultacji projektów poselskich z Radą. Propozycją do rozważenia jest rozszerzenie formuły wysłuchania publicznego na projekty nierządowe. Warto rozmawiać o większej autonomizacji Rady Dialogu Społecznego, jak również o poważnym podejściu partnerów do kwestii reprezentatywności. Niezwykle istotna jest także atmosfera wokół dialogu i inicjatywa strony rządowej. Dodał, że partnerzy społeczni nawet przy dużej mobilizacji i zaangażowaniu, nie będą w stanie odpowiedzieć na pewne wyzwania bez dobrej współpracy ze stroną rządową. Podkreślił, że trzeba budować kapitał społeczny, aby dialog funkcjonował efektywnie.

Pan Piotr Duda, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”, Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego pozytywnie ocenił ustawę o Radzie Dialogu Społecznego. Dodał, że postulatem NSZZ „Solidarność” od początku prac nad ustawą było powołanie instytucji rzecznika dialogu społecznego. Jednak ta propozycja nie spotkała się z akceptacją pozostałych organizacji i rządu. Zaznaczył, że najlepsza ustawa nie zastąpi dobrej woli każdej ze stron biorących udział w dialogu. Stwierdził, że po 3 latach funkcjonowania Rady pozytywny duch dialogu powoli zanika. Jednakże zauważył, że dialog prowadzony na poziomie regionalnym w ramach Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego jest wciąż ważnym forum służącym do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Zwrócił również uwagę, że zapisy ustawy dotyczące obecności ministrów konstytucyjnych na posiedzeniach Rady nie są realizowane. Następnie odniósł się do słów Pana Przewodniczącego Jacka Męciny o grającej Radzie fasadowości dialogu. Wyjaśnił, że stanowiska przyjmowane przez Radę nie mają realnego wpływu na funkcjonowanie pracodawców i związków zawodowych. Dodał, że rząd daje w tym zakresie negatywny przykład. Tylko widmo strajku jest w stanie skłonić rządzących do spełnienia postulatów strony społecznej. Stwierdził, że dalsza forma prowadzenia dialogu musi zostać gruntownie przedyskutowana. Dodał, że dyskusja na temat dialogu społecznego powinna zostać rozszerzona o kwestie dotyczące konsultacji zgodnie z ustawą o związkach pracodawców i związkach zawodowych (art. 19). W Białej Księdze przygotowanej przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” stwierdzono, iż 80% projektów z 402 projektów, które zostało przekazanych w 2018 roku do Biura Komisji Krajowej posiada wadę prawną. Są to m.in.: zbyt krótkie terminy konsultacji, brak uzasadnienia do skrócenia terminów konsultacji, niewłaściwa podstawa trybu konsultacji, stosowanie klauzuli o akceptacji projektu w sytuacji niezgłoszenia uwag oraz niepełna dokumentacja związana z projektem danego aktu prawnego. Dodał, że prawo partnerów społecznych do wyrażenia opinii na temat projektów aktów prawnych powinno być bezwarunkowe i niezależne od woli strony rządowej. Stwierdził, że niedopuszczalne jest także procedowanie istotnych ustaw tzw. szybką ścieżką poselską z pominięciem konsultacji społecznych. Podsumowując powiedział, że strona społeczna posiada narzędzia by skutecznie prowadzić dialog społeczny. Zasugerował aby w trakcie prac nad nowelizacją ustawy rozpocząć dyskusję nad wprowadzeniem instytucji rzecznika dialogu społecznego, który dbałby o interesy partnerów społecznych.

Pan Sławomir Broniarz, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. usług publicznych stwierdził, że dyskusja powinna dotyczyć przede wszystkim realizacji ustawy. W jego opinii Rada Dialogu

Społecznego miała być forum dyskusji, refleksji nad założeniami do kluczowych kwestii związanych z sytuacją państwa, społeczeństwa, gospodarki, a w procesie wypracowywania aktów prawnych Rada powinna być równym partnerem dla sejmu. Dodał, że podziela krytyczną ocenę przedmówców dotyczącą funkcjonowania elementów opiniodawczych. Następnie nawiązał do ostatniego spotkania Pana Premiera Mateusza Morawieckiego z NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Stwierdził, że nie jest możliwa pochwała tej formy debaty jako rzeczywistego dialogu z partnerami społecznymi, który de facto prowadzony jest ponad głowami pozostałych uczestników. Dodał, że w przypadku Ministerstwa Edukacji Narodowej brak jest prawdziwego, rzetelnego i rzeczywistego dialogu ze stroną społeczną. Zaapelował do Przewodniczącej Rady by zwróciła się do Premiera z prośbą o unikanie tak konfrontacyjnych wystąpień. Zwrócił uwagę, że napięcie w środowisku edukacyjnym w stale rośnie. Dodał, że działania mają charakter masowy w skali kraju i odnoszą się do najważniejszej kwestii, która dotyczy każdego pracownika czyli wynagrodzeń. Stwierdził, że sytuacja w oświacie wymaga pilnego rozwiązania i Rada powinna się tym zająć. Podkreślił, że kwestia kluczowa z punktu widzenia polityki społecznej państwa powinna być uregulowana w interesie wszystkich interesariuszy: uczniów, rodziców, samorządów, nauczycieli i pracowników oświaty nie będących nauczycielami.

Pan Dariusz Gobis, Ekspert Związku Rzemiosła Polskiego, Członek WRDS w Gdańsku podziękował za wnikliwą analizę stanu dialogu społecznego przedstawioną przez Przewodniczącą RDS. Powiedział, że wypowiedzi przedmówców potwierdzają diagnozę i bolączki, które dotyczą dzisiejszego dialogu społecznego. Dyskusja pokazuje także jak wiele deficytów w praktyce ten dialog reprezentuje. Dodał, że należy zastanowić się co każdy z partnerów może zmienić by poprawić praktyczne funkcjonowanie dialogu społecznego w Polsce. Trzeba dążyć do wprowadzenia nowych rozwiązań ustawowych w tych obszarach, które tego wymagają. Stwierdził, że efektywność dialogu na poziomie regionalnym jest dużo wyższa niż na poziomie centralnym. Jako członek Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku wskazał na bardzo dobrą organizację pracy WRDS. Dodał, że rotacja Przewodniczących odbywa się płynnie, bez zbędnych tarć. Powiedział, że większość spraw jest rozwiązywana na poziomie województwa, ale bywają sytuacje gdzie wskazana jest opinia Rady Dialogu Społecznego bądź reakcja ze strony rządowej. Niestety nie wszystkie dotychczasowe odpowiedzi rządu były satysfakcjonujące. Podsumowując podkreślił, że na poziomie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie pomorskim stan dialogu jest satysfakcjonujący.

Pan Wojciech Warski, Wiceprezes Business Centre Club, Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego powiedział, że Rada Dialogu Społecznego jest ciałem konsultacyjnym i ma prawo oczekiwać, że rząd będzie odnosił się do jej stanowisk. Dodał, że Rada wypracowuje różne opinie i rekomendacje, ale ostateczne decyzje podejmuje rząd i to on ponosi za nie odpowiedzialność. Natomiast strona społeczna spodziewa się, że rząd się ze wszystkich decyzji wytłumaczy. Odniósł się także do kwestii dostępu do telewizji narodowej. Podkreślił, że oczekuje od strony rządowej umożliwienia partnerom społecznym udziału w programach telewizji polskiej transmitowanych na żywo. Stwierdził, że realizacja tego postulatu będzie wyrazem dobrej woli rządu. Następnie nawiązał do prac nad ewentualną nowelizacją ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Stwierdził, że zgłaszane dotychczas propozycje takie jak wprowadzenie nowych mechanizmów umożliwiających przeprowadzenie skutecznego głosowania nad Uchwałami Rady przy wstrzymaniu się strony rządowej od głosu wymaga roboczych ustaleń.

Pan Zbigniew Żurek, Business Centre Club, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego zauważył, że pomimo niedawnej nowelizacji ustawy o RDS partnerzy społeczni już dziś wskazują obszary, które powinny w najbliższym czasie zostać poprawione. Dodał, że decyzją Prezydium RDS Zespół problemowy ds. rozwoju dialogu społecznego został wyznaczony do rozpoczęcia dyskusji nad przyszłością dialogu społecznego. Poinformował, iż będzie to główny temat najbliższego posiedzenia Zespołu, które odbędzie się w dniu 18 lutego br. Ponadto na spotkaniu zostanie przeanalizowana aktualnie obowiązująca ustawa o Radzie Dialogu Społecznego. Dodał, że kwestią do ustalenia jest czy dalsze prace obejmą wypracowanie też do nowelizacji ustawy czy też będzie przygotowywana nowa ustawa o Radzie.

Pan Henryk Nakonieczny, NSZZ „Solidarność”, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych odniósł się do kwestii funkcjonowania ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Powiedział, że trudno jednoznacznie ocenić jaki wpływ mają ubiegłoroczne zmiany. Stwierdził, że uelastycznienie podejmowania decyzji służy z pewnością lepszej formule prowadzenia dialogu. Dodał jednocześnie, że rzeczywisty dialog prowadzony bezpośrednio przez członków w Zespołach problemowych i na posiedzeniach plenarnych Rady nie powinien ulec ograniczeniu. Dodał, że w jego ocenie dialog prowadzi Rada, a nie jej ciała. Wskazał także, że wiele z kompetencji Rady Dialogu Społecznego dotyczy innych aktów prawnych, mowa m.in. o ustawie o systemie ubezpieczenia społecznego, ustawie o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustawie o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Zaznaczył jednak, że w

przypadku Rady Dialogu Społecznego konieczny jest konsensus wszystkich 3 stron. Dlatego istotne jest czy strona rządowa ma mandat do negocjacji w Radzie. Dodał, że we wszystkich przypadkach pod rządami funkcjonowania ustawy o RDS przedstawiciele strony rządowej uczestniczący w posiedzeniach Zespołów nie posiadali mandatu negocjacyjnego. Stwierdził, że podważa to możliwość wypracowania jakiegokolwiek uzgodnienia w oparciu o ustawy, do których odnoszą się kompetencje Rady Dialogu Społecznego. Dodał, że kwestia ta wymaga dalszej analizy. Ponadto zwrócił uwagę na brak konsekwencji jeżeli chodzi o zgodność z Konstytucją przyjętych rozwiązań ustawowych. Podał przykład projektów zmiany ustawy o podatku akcyzowym i podatku VAT, ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione. Podkreślił, że w jego ocenie nieskierowanie projektu do konsultacji w Radzie jest typowym przestępstwem albo wykroczeniem urzędniczym i świadczy o sposobie traktowania partnerów społecznych. Dodał, że dowolność kreowania organizacji konsultujących kwestionuje podstawową zasadę dialogu. Zaznaczył, że nie spełniane są również warunki określone w art.6 ust. 1 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, który zobowiązuje stronę rządową do przedstawienia oświadczenia w przypadku nie uwzględnienia opinii partnerów społecznych. Zaznaczył, że brak jest konsekwencji prawnych, które zapobiegłyby niewypełnianiu wymagań ustawowych. Podsumowując podkreślił, że nie ma zgody na zwieranie porozumień poza Radą Dialogu Społecznego. Nawiązując do spotkania przedstawicieli NSZZ „Solidarność” z Premierem Mateuszem Morawieckim stwierdził, że nie miało ono charakteru uzgodnień i konsultacji.

Pan Marcin Nowacki, Wiceprezes Związków Przedsiębiorców i Pracodawców powiedział, że Związek Przedsiębiorców i Pracodawców postrzegał przystąpienie do Rady Dialogu Społecznego jako unikalny dostęp do konsultacji i dialogu na temat projektów aktów prawnych. Następnie odniósł się do kwestii funkcjonowania ustawy o Radzie. Zwrócił uwagę m.in. na zbyt długi proces konsultacji projektów. Stwierdził, że konsultacje powinny być warunkiem dalszego procedowania, a ich brak uniemożliwiłby skierowanie projektów do głosowania. Dodał, że w opinii ZPP projekty poselskie powinny bezwzględnie podlegać obowiązkowi konsultacji. Tym bardziej, że wiele istotnych projektów ustaw jest kierowanych tzw. ścieżką poselską

Pan Piotr Duda, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”, Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego odniósł się do kwestii obecności debaty trójstronnej w telewizji publicznej. Powiedział, że formuła ewentualnej dyskusji wymaga dalszego ustalenia.

Pani Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wiceprzewodnicząca Rady Dialogu Społecznego podziękowała za merytoryczną dyskusję. Podkreśliła, że w Radzie Dialogu Społecznego wszystkie strony są partnerami. Zwróciła uwagę na szczególną rolę strony rządowej, która wiąże się z kierowaniem aktów prawnych do konsultacji. Następnie odniosła się do uwag partnerów społecznych. Powiedziała, że nie zgadza się z poglądem, że szybką ścieżką poselską są kierowane wyłącznie projekty rządowe. Zaznaczyła, że nie można ograniczać prawa posłów do inicjatywy legislacyjnej. Dodała, że przygotowanych jest wiele projektów poselskich, których autorami są posłowie z różnych ugrupowań. Ponadto stwierdziła, że teza, iż wzrasta liczba projektów poselskich nie znajduje potwierdzenia. Według danych w 2016 roku projektów poselskich było 156 w tym 70 projektów Prawa i Sprawiedliwości, natomiast w 2017 roku projektów poselskich było 139 i 31 projektów PIS. Dodała, że w ostatnim roku liczba projektów poselskich zmalała do 87, a projektów klubu parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości 33. Ponadto stwierdziła, że skala nieprawidłowości przedstawiana przez poszczególne organizacje jest różna i nie pokrywa się z rzeczywistymi danymi. Nawiązała także do długości trwania konsultacji projektów. Podkreśliła, że coraz więcej aktów prawnych jest kierowanych z pełnym 30-dniowym terminem konsultacji. Następnie odniosła się do kwestii obecności na posiedzeniach Zespołów przedstawicieli rządu nieposiadających mandatu negocjacyjnego. Stwierdziła, że minister uczestniczący w posiedzeniu nie jest w stanie zmienić stanowiska przyjętego kolegiąlnie przez Radę Ministrów. Poruszyła również kwestię funkcjonowania trójstronnych zespołów branżowych. Powołano 5 nowych zespołów. Zauważyła, że część Zespołów pomimo nacisków strony związkowej co do konieczności ich powołania nie wyszła nawet poza etap uzgadniania regulaminu. W dalszej kolejności odniosła się do funkcjonowania Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego. Zapewniła, że wszystkie stanowiska WRDS-ów, które trafiają do Rady są kierowane do właściwych ministerstw. Odnosząc się do słów Przewodniczącego Jana Guza powiedziała, że strona rządowa stara się traktować partnerów społecznych z godnością i szacunkiem. Nie oznacza to jednak, że stanowiska rządu i strony społecznej zawsze są zgodne. Następnie odniosła się do kwestii obecności debaty trójstronnej w telewizji. Poparła obecność dialogu społecznego w telewizji publicznej. Dodała, że formuła dialogu prezentowanego w telewizji powinna ulec unowocześnieniu, tak by była ona bardziej zachęcająca dla opinii publicznej. Podsumowując zapewniła, że wszelkie uwagi i wnioski, które wynikają z dzisiejszej dyskusji zostaną przekazane Premierowi Mateuszowi Morawieckiemu.

Pani Dorota Gardias, Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego poinformowała, że jest zgodą Prezesa Telewizji Publicznej Pana Jacka Kurskiego na współpracę z Radą Dialogu Społecznego. Dodała, że aktualnie ustalane są szczegóły obecności debaty trójstronnej w mediach publicznych. Odnosząc się do kwestii konsultacji projektów poselskich powiedziała, że trwają w tym zakresie rozmowy z kancelarią Marszałka Sejmu Pana Marka Kuchcińskiego. Padła propozycja wprowadzenia zmiany w art. 43 regulaminu, która zobowiązałaby Marszałka Sejmu do konsultowania z Radą wszystkich projektów dotyczących życia społeczno-gospodarczego. Ponadto podkreśliła, iż raport legislacyjny przygotowany przez Biuro Rady Dialogu Społecznego został oparty na danych dostępnych w Radzie i zawiera informacje o wadach konsultacji społecznych. Dodała, że ustawa o Radzie jest bardzo dobrą ustawą, ale jej zapisy nie są respektowane. Ponadto odnosząc się do przedmówców podkreśliła, że wszelkie sprawy systemowe powinny być rozwiązywane na forum Rady Dialogu Społecznego. Następnie podziękowała obecnym za udaną dyskusję oraz zachęciła do wyciągnięcia wniosków z uwag i poprawy pracy Rady w nowym roku.

Pan Jan Guz, Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego w sprawach różnych odniósł się do kwestii odrębnego uregulowania opiniowania podatku VAT. Dodał, że konsultowanie tak istotnych projektów powinno trwać dłużej niż 1 dzień. Zaapelował również, aby w ramach Rady zająć się problemem strajku w LOT.